

FORENINGEN RETTEN TIL EN VERDIG DØD
ÅRSBERETNING FOR PERIODEN 1.1.2020 - 31.12.2020

Styret:

Olav Weyergang-Nielsen	Styreleder
Ole Peder Kjeldstadli	Styremedlem
Jørgen Hammer Skogan (til 17/10)	Styremedlem
Ragnhild Bugge	Styremedlem
Anne Drag	Styremedlem
Anna Kirah (fra 17/10)	Styremedlem
Tove Steinbo (til 17/10)	Varamedlem
Guro Erikstein (til 17/10)	Varamedlem
Harald Broder Knudtzon (fra 17/10)	Varamedlem
Liv Kristine Halvorsen (fra 17/10)	Varamedlem

Valgkomité:

Tom Hedalen (til 17/10)
Baard Thalberg
Christian Grorud (til 17/10)
Tove Steinbo (fra 17/10)
Jørgen Hammer Skogan (fra 17/10)

Revisor:

Bård Standal

Organisasjonssekretær:

Sekretariatsarbeidet har i hele perioden blitt ivaretatt av Orgservice AS.

STYRETS ARBEID

2020 har vært et annerledes år. Styret var godt i gang med planlegging av årsmøte da landet ble stengt ned i mars, som følge av coronaviruset. Styret hadde til da gjennomført to fysiske styremøter. Møteformen ble raskt omlagt til digitalt, og årsmøte ble utsatt til høsten.

Til tross for en digital møteform har styret vært svært aktiv, samarbeidet godt, og behandlet en rekke saker. Styret har hatt totalt seks styremøter, et årsmøte og avholdt Verdighetskonferansen 17. oktober.

Styret kalte inn til årsmøte i foreningen 2. april, og alle årsmøtepapirer og annen forberedelse ble gjort klart med sikte på denne dato. Igjen p.g.a. coronasituasjonen ble årsmøtet utsatt på

Ditt valg

Retten til en verdig død

ubestemt tid. Under en av periodene med lettelser i pandemirestriksjonene valgte styret å gjennomføre årsmøte i forbindelse med årets Verdighetskonferanse lørdag 17. oktober.

P.g.a. det forsinkede årsmøte har de av styrets medlemmer som skulle tre ut av styret måttet fungere i 1/2 år lenger enn normalt. Vi takker dem for innsatsen og tålmodighet.

Godtgjørelse styreleder: kr. 45.000,-

Kontor & Administrasjon:

Foreningen har vært etablert i kontorlokalene til Orgservice AS i Thomles gate 4. Orgservice har åtte faste ansatte, og leverer tjenester til en rekke ulike frivillige foreninger. De ansatte på kontoret bistår RVD med en rekke oppgaver, først og fremst sekretærfunksjon for styret, men også posthåndtering, sentralbord, medlemsregister, økonomi og regnskapsrapporter, oppdatering av nettside, sosiale media og rådgivning. Åpningstid på kontoret, med sentralbord og kontortid er mandag-fredag kl. 09.00-15.00.

Carita Teien fungerer som fast organisasjonsrådgiver for RVD.

Medlemsmassen:

Foreningen har hatt en jevn medlemsmasse uten tilstrømning av nye medlemmer. Det reelle tilfanget av medlemmer kompenseres så vidt for de medlemmer som melder seg ut eller dør i løpet av året. Det tallet er ikke ubetydelig, med tanke på en svært voksen medlemsmasse.

Foreningen avvirket i 2013 muligheten for livstidsmedlemskap. Det ble i 2018 gjort en større innsats for å overtale livstidsmedlemmene til å konvertere til årsmedlemmer. Innsatsen resulterte i ca. 100 flere årsmedlemmer.

I januar 2018 ble det gjort en større «vask» av medlemslistene. Denne vasken ført til en betydelig nedgang i medlemstall, men det var i stor grad livstidsmedlemstallet som ble redusert.

Pr. 31.12.2016 hadde foreningen 3272 medlemmer.

Pr. 31.12.2017 hadde foreningen 3319 medlemmer.

Pr. 31.12.2018 hadde foreningen 2685 medlemmer derav 1372 årsmedlemmer.

Pr. 31.12.2019 hadde foreningen 2540 medlemmer derav 1383 årsmedlemmer.

Pr. 31.12.2020 hadde foreningen 2475 medlemmer derav 1388 årsmedlemmer.

Økonomi:

Foreningens økonomi har i flere år vært sårbar. Den baserer seg i stor grad på kontingentinntekter og gaver fra medlemmene. Det søkes i tillegg om noen få prosjektmidler til konkrete aktiviteter som f.eks. Verdighetskonferansen. I 2019 fikk foreningen en større testamentarisk gave som har bedret de økonomiske utsiktene for noen år fremover.

Foreningen Retten til en verdig død

Thomles gate 4, 0270 Oslo

Mandag - fredag kl. 09:00-15:00

(+47) 991 26 980

post@livstestament.org

www.livstestament.org

Foreningen gikk ut av 2020 med et overskudd på kr 160.506,-.

Styret arbeider aktivt for å holde utgiftene nede.

Styret vil fortsette å ha fokus på arbeid med økning av inntekter, effektivisering og kostnadsreduksjoner. Vi har fortsatt bare e-postadresse til snaut halvparten av medlemmene, noe som medfører at det i stor grad fortsatt må benyttes ordinær post med de ekstra portokostnader det medfører.

Lokalforening Øst-Norge ble etablert i 2014, og ble registrert i Frivillighetsregisteret for å få egne inntekter gjennom Norsk Tippings Grasrot-ordning. Lokalforeningen kan gjennom sine inntekter samarbeide med hovedforeningen om enkelte arrangementer.

Det aller viktigste tiltaket for fornyet økonomisk vekst er å øke antall medlemmer betydelig, oppfordre livstidsmedlemmer til å konvertere til årsmedlemskap, samt oppfordre alle medlemmer til å verve nye medlemmer.

Utadrettet virksomhet:

1. Foreningens Facebook-side har svært høy aktivitet, og hadde ved utgangen av 2020 opp mot 11 360 følgere eller «likes». Mange leser og liker det som publiseres her, og takket være stor aktivitet særlig fra styremedlem Ole Peder Kjeldstadli, legges det ut nye artikler og bilder i høyt tempo. Flertallet av innleggene skaper høyt engasjement med kommentarer og likes.

2. Foreningens nettside www.livstestament.org ble etablert i 2006, og er godt besøkt. Det er en direkte link mellom foreningens Facebook-side og nettsiden, noe som gir den hyppigere besøk. Foreningen arbeider kontinuerlig for å sikre at informasjonen på nettsiden er utfyllende og oppdatert.

Det ble gjort en ekstra innsats i 2019 for å sikre at nettsiden er synlig i Google søk, og nå ser man resultatene av denne innsatsen. Når man googler «aktiv dødshjelp i Norge» kommer foreningens nettsider opp på første siden.

En Facebook-gruppe som heter «Ja til aktiv dødshjelp» har hatt stor aktivitet siste året. Gruppen ble i sin tid opprettet av Stefan Mitchell, som ikke lenger er aktiv. Gruppen har fortsatt som en fristilt gruppe uten formelle bindinger til foreningen. Flere av våre medlemmer og følgere er aktive der, og styret har noen ganger drøftet innlegg som bryter med foreningens linje. Styret ser det likevel som positivt at denne måten å diskutere legalisering av aktiv dødshjelp i Norge, engasjerer så mange og vil fortsatt fremme sine synspunkter ved å delta i den løpende debatten.

3. Styrets leder Olav Weyergang-Nielsen og styremedlemmer Ole Peder Kjeldstadli, Ragnhild Bugge, Anne Drag, Jørgen Hammer Skogan og Tove Steinbo ble sittende til foreningen kunne gjennomføre et fysisk årsmøte i oktober. På årsmøte gikk Jørgen Hammer Skogan og Tove Steinbo ut av styret. Anna Kirah ble valgt inn som styremedlem, og styret fikk to nye varamedlemmer: Liv Kristine Halvorsen og Harald Broder Knudtzon. På grunn av koronaepidemien har det vært vesentlig færre foredrag- og diskusjonsarenaer, men vi fikk delta på Oslo SVs møte i november der aktiv dødshjelp ble drøftet i forberedelsene til partiets programarbeid.

Styreleder deltok også i en kort høring i Stortingets Helse- og omsorgskomite i oktober. Høringen gjaldt komiteens innstilling om palliasjon og omsorg ved livets slutt. Komiteens arbeid med innstillingen førte bl.a. til at FrP fremmet et forslag for Stortinget om en utredning av spørsmålet om aktiv dødshjelp. Forslaget fikk støtte av SV og Rødt, men oppnådde ikke flertall i avstemningen. Senere ga MDG utrykk for støtte til en slik utredning. Det er fortsatt langt frem til en bredere politisk støtte, men de små bevegelsene gir et visst håp for fremtiden.

4. Foreningen har fortsatt sitt abonnement hos Retriever. Retriever er et selskap som overvåker mesteparten av norske medier både på papir og nett. Dette gjør oss i stand til å følge med på hva som skrives om oss og det vi arbeider med, og gjør det mulig å svare og delta i dødshjelpdebatten. De saker som foreningen arbeider med er blitt omtalt og debattert i svært mange medier gjennom året og det er henvisning til foreningens navn i flere hundre avisartikler eller innslag på nettsider. Den informasjonen som foreningen mottar via Retriever er tilgjengelig for de medlemmer som ønsker det. Medlemmer som ønsker en slik tjeneste kan ta kontakt med sekretariatet, så vil de bli ført inn på listen.

5. Foreningen har vært godt synlig de siste årene, og selv om det er langt frem til gjennombrudd for foreningens arbeid, så skjer det ting rundt oss som gir grunn til optimisme. På verdensbasis har 2 nye stater i USA fått sin dødshjelpslov, og det er sterk debatt i flere nye stater. Det er nå 10 stater, inkl. Washington DC, i USA som har åpnet for assistert livsavslutning. Erfaringene fra de stater som praktiserer dette er gode, og det er nå ca. 70 millioner amerikanere som dekkes av slike lover. Også i Australia har to delstater fått sitt lovverk på plass, og to nye stater ser ut til å kunne få det på plass i 2021. I slutten av 2019 vedtok parlamentet i New Zealand en lov som legaliserer dødshjelp. Loven ble lagt ut til folkeavstemning i september og ble vedtatt med stort flertall. Loven blir gyldig ett år etter folkeavstemningen.

I februar vedtok tysk høyesterett at lovforbudet fra 2015 om at dødshjelp ikke kan utføres av «profesjonelle» er i strid med forfatningen. Selv om det fortsatt er en del motstand blant tyske leger, er bl.a. Dignitas i ferd med å innlede samarbeid med en del leger for å få til et seriøst tilbud til tyske borgere. Sist høst sa også den østerrikske forfatningsdomstolen at landets forbud mot å hjelpe noen til å avslutte livet, er i strid med landets forfatning. I både Spania og Portugal ble det på slutten av året vedtatt lover som tillater dødshjelp. Lovene sendes nå videre i Parlamentene i de to landene, og det er stor sannsynlighet for at lovene blir endelig vedtatt og således blir lov i løpet av 2021.

6. Politisk har 2020 vært preget av korona, men noen små lyspunkter er i sikte som nevnt ovenfor. FrP er det eneste partiet som støtter selvbestemt livsavslutning i prinsippprogrammet. De har valgt å legge det til side i arbeidsprogrammet for inneværende stortingsperiode, men det varsles nå at det kan bli tatt inn igjen for neste periode.

I flere av ungdomspartiene er det nå en større vilje til å gå inn i debatten. Fra tidligere har FrPU og Unge Venstre vedtatt støtte til legalisering av dødshjelp. I 2019 sa Unge Høyre ja på sitt landsmøte og Grønn Ungdom har sagt ja til utredning. Når det gjelder Senterungdommen, SU og AUF er det fortsatt usikkerhet om standpunktene.

Spesielle saker/hendelser:

1. Korona

2020 har først og fremst vært preget av korona og epidemi. Årsmøte og medlemsmøte som var planlagt i april ble raskt avlyst etter landet stengte ned 12. mars.

2. Mediafokus

Det var flere hendelser som bidro til mye mediadekning. En av disse var historien om 24 år gamle Torgeir Djonne Lian. Torgeir ble diagnostisert med en sjelden muskelsykdom som 17 åring, og mens hodet var klart mistet han etter hvert de fleste funksjonene. Som 21 åring søker han og familien om aktiv dødshjelp i Sveits, og får det innvilget. Datoen de bestemmer seg for er 20. februar 2020. Familien til Torgeir har valgt å være åpne rundt sønnen sine ønsker og de vanskelige samtalene og beslutningene de har vært gjennom. Åpenheten førte til mye mediafokus. Faren til Torgeir, Thoralf Lien, deltok også på Verdighetskonferansen og delte sin erfaring.

Også flere norske familier har det siste året valgt å stå åpent frem i media om at de har fulgt en av sine nærmeste til en av klinikkene i Sveits. Tidligere har vi på et litt usikkert grunnlag antatt at mellom null og fem norske borgere årlig har fått hjelp ved en klinikk i Sveits. I år, selv med alle restriksjoner, har minst ti personer fått slik hjelp. Når skal politikerne se at dette ikke bare er noen få enkelttilfeller, men at det er et reelt og seriøst behov i Norge?

3. Verdighetskonferansen 2020

Det lyktes å gjennomføre Verdighetskonferansen på Litteraturhuset 17. oktober. På grunn av smittevernstiltakene gjeldende på det aktuelle tidspunktet var det nødvendig å begrense antall deltakere til 70. Konferansen ble derfor streamet på Youtube, og over 800 mennesker har sett streamingen.

Blant foredragsholderne fant man Carl Tollef Solberg, lege og filosof som snakket om hva døden er. Liv Kristine Halvorsen, datter av Bjørn Arne Halvorsen, delte sine erfaringer fra da faren reiste til Sveits og avsluttet livet. Som nevnt i punktet over, delte også Thoralf Lian sine erfaringer fra sønnen sin avslutning. Christian Sandsdalenprisen ble utdelt til Ole Martin Moen og Aksel Braanen Sterri for sin bok «Aktiv dødshjelp – etikk ved livets slutt». Boken

presenterer argumentene for og imot legalisering av aktiv dødshjelp på en lettfattet og forståelig måte. Konferansen ble avsluttet med en politisk debatt med representanter fra Arbeiderpartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti

4. Nordisk samarbeid

Høsten 2019 ble det gjennomført et godt og nyttig møte i Stockholm mellom de nordiske foreningene. Det planlagte møte i Helsinki høsten 2020 ble naturlig nok ikke gjennomført som planlagt, men det ble gjennomført elektronisk med finnene som vertskap. Det ble gitt en orientering om situasjonen i de forskjellige landene, og for øyeblikket er det Finland som er lengst fremme i arbeidet med legalisering av dødshjelp. Finland har et system som gjør det mulig, etter innsamling av minst 50000 underskrifter, å få parlamentarisk behandling av ulike saker gjennom et såkalt borgerinitiativ. Dødshjelpsspørsmålet vil på denne måten bli behandlet i løpet av 2021.

På møtet ble det også gitt en god redegjørelse for saken om den svenske legen Staffan Berglund, som hjalp en ALS syk pasient å avslutte livet sist sommer. Staffan Berglund risikerer tiltale, straff og tap av lisensen. I skrivende stund er det klart at han ikke vil bli tiltalt, men hvordan det går med lisensen vites ikke.

5. Ditt valg - nyhetsbulletin

På høsten 2020 ga foreningen ut tredje utgave av medlemsbladet Ditt valg. Bladet ble distribuert pr e-post til de medlemmene som har registrert denne, og på papir til de uten. I bladet ble det gjort en grundig redegjørelse for hva som hadde skjedd i media i løpet av året.

Oslo 23. mars 2021

Olav Weyergang-Nielsen

Olav Weyergang-Nielsen (31. Mar. 2021 12:04 GMT+2)

Olav Weyergang-Nielsen (s)

Anna Kirah(s)

Harald Broder Knudzon (29. Mar. 2021 11:32 GMT+2)

Harald Broder Knudzon (s)

Ole Peder Kjeldstadli

Ole Peder Kjeldstadli (29. Mar. 2021 11:44 GMT+2)

Ole Peder Kjeldstadli (s)

Ragnhild Bugge

Ragnhild Bugge (26. Mar. 2021 17:10 GMT+1)

Ragnhild Bugge (s)

Liv Kristine Halvorsen (26. Mar. 2021 18:39 GMT+1)

Liv Kristine Halvorsen (v)

Årsberetning 2020 til signering

Endelig revisjonsrapport

2021-03-31

Opprettet:	2021-03-26
Av:	Silje Falla Tørmoen (silje.falla.tormoen@orgservice.no)
Status:	Signert
Transaksjons-ID:	CBJCHBCAABAxAexMnMD7a1lwX-PhOhyw2-HXdiXeCOyW

"Årsberetning 2020 til signering"-historikk

- Dokument opprettet av Silje Falla Tørmoen (silje.falla.tormoen@orgservice.no)
2021-03-26 - 15:57:27 GMT - IP-adresse: 84.211.12.181
- Dokument sendt via e-post til Olav Weyergang-Nielsen (olav@livstestament.org) for signering
2021-03-26 - 15:59:14 GMT
- Dokument sendt via e-post til Anna Kirah (anna@annakirah.com) for signering
2021-03-26 - 15:59:14 GMT
- Dokument sendt via e-post til Harald Broder Knudtzon (harald.knudtzon@gmail.com) for signering
2021-03-26 - 15:59:14 GMT
- Dokument sendt via e-post til Ole Peder Kjeldstadli (ol-p-kj@online.no) for signering
2021-03-26 - 15:59:14 GMT
- Dokument sendt via e-post til Ragnhild Bugge (r-bugge@online.no) for signering
2021-03-26 - 15:59:14 GMT
- Dokument sendt via e-post til Liv Kristine Halvorsen (liv-kristine70@hotmail.com) for signering
2021-03-26 - 15:59:14 GMT
- E-postmelding vist av Ragnhild Bugge (r-bugge@online.no)
2021-03-26 - 16:09:00 GMT - IP-adresse: 46.9.230.20
- Dokument e-signert av Ragnhild Bugge (r-bugge@online.no)
Signaturodato: 2021-03-26 - 16:10:03 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 46.9.230.20
- E-postmelding vist av Ole Peder Kjeldstadli (ol-p-kj@online.no)
2021-03-26 - 16:33:15 GMT - IP-adresse: 85.167.253.231
- E-postmelding vist av Liv Kristine Halvorsen (liv-kristine70@hotmail.com)
2021-03-26 - 17:38:16 GMT - IP-adresse: 89.8.16.203

 Dokument e-signert av Liv Kristine Halvorsen (liv-kristine70@hotmail.com)

Signaturdato: 2021-03-26 - 17:39:59 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 89.8.16.203

 E-postmelding vist av Harald Broder Knudtzon (harald.knudtzon@gmail.com)

2021-03-26 - 18:50:57 GMT- IP-adresse: 66.102.9.79

 E-postmelding vist av Anna Kirah (anna@annakirah.com)

2021-03-26 - 20:32:24 GMT- IP-adresse: 66.102.9.81

 E-postmelding vist av Harald Broder Knudtzon (harald.knudtzon@gmail.com)

2021-03-29 - 09:31:29 GMT- IP-adresse: 66.102.9.77

 Dokument e-signert av Harald Broder Knudtzon (harald.knudtzon@gmail.com)

Signaturdato: 2021-03-29 - 09:32:43 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 77.18.60.27

 E-postmelding vist av Ole Peder Kjeldstadli (ol-p-kj@online.no)

2021-03-29 - 09:43:26 GMT- IP-adresse: 85.167.253.231

 Dokument e-signert av Ole Peder Kjeldstadli (ol-p-kj@online.no)

Signaturdato: 2021-03-29 - 09:44:10 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 85.167.253.231

 E-postmelding vist av Anna Kirah (anna@annakirah.com)

2021-03-29 - 13:29:47 GMT- IP-adresse: 66.102.9.79

 Dokument e-signert av Anna Kirah (anna@annakirah.com)

Signaturdato: 2021-03-29 - 19:09:54 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 84.208.52.139

 E-postmelding vist av Olav Weyergang-Nielsen (olav@livstestament.org)

2021-03-31 - 10:03:05 GMT- IP-adresse: 46.46.201.40

 Dokument e-signert av Olav Weyergang-Nielsen (olav@livstestament.org)

Signaturdato: 2021-03-31 - 10:04:39 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 46.46.201.40

 Avtale fullført.

2021-03-31 - 10:04:39 GMT